

**Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ,
ΤΗΣ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗΣ,
Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
ΚΥΡΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΒΟΥΛΤΣΟΣ (1927-1986)**

Του Γεωργίου Μ.Βλέτσα

Οι απόφοιτοι του Ιεροδιδασκαλείου Βελλάς του έτους 1974, αφιερώσαμε την συνάντησή μας στη Σχολή τον Ιούλιο του 2017, εις τον τότε από Δωδώνης μακαριστόν Χρυσόστομον και μετέπειτα Νέας Σμύρνης.

Ανέλαβα να παρουσιάσω στους συναδέλφους μου και τις συζύγους τους, σε συντομία τη ζωή του και με κάποιες ιδιαίτερες αναφορές, όπως τον ζήσαμε στη σχολή μας και είναι άγνωστες στο εκκλησίασμα.

Υπήρξε αχθοφόρος του ανθρώπινου πόνου, παρήγορος στις δοκιμασίες των ανθρώπων και αθόρυβος εργάτης του Ευαγγελίου.

Ως Νέας Σμύρνης καθιέρωσε θεσμούς, δομές, ανέπτυξε δραστηριότητες, έκανε έργα και κράτησε ζωντανό το όραμα της Εκκλησίας.

Εμείς τον γνωρίσαμε στη σχολή μας το 1970, όταν χειροτονήθηκε επίσκοπος της πάλαι ποτέ διαλαμψάσης επισκοπής ΔΩΔΩΝΗΣ. Η ζωή του ήταν ένα πέρασμα αγάπης, προσφοράς και θυσίας.

Ο κατά κόσμον Αριστείδης Βούλτσος με καταγωγή Μικρασιατική, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1927, όπου και περάτωσε τας εγκυκλίους σπουδάς του και αποφοίτησε από τη Θεολογική Σχολή των Αθηνών.

Στον κλήρο εισήλθε με την κουρά του ως μοναχός στη μονή Πεντέλης. Χειροτονήθηκε διάκονος και πρεσβύτερος το 1953. Υπηρέτησε ως ιεροκήρυκας στις Μητροπόλεις Αιγιαλείας, Άρτης και Ιωαννίνων καθώς και στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών (1962-70).

Πριν ξημερώσει, ξεκινούσε προκειμένου να επισκεφθεί τα χωριά των Μητροπόλεων, για να συμπαρασταθεί στον πόνο των απλών χωρικών, να μοιράσει τα υπάρχοντά του, ρούχα, τρόφιμα και χρήματα, μένοντας συχνά ο ίδιος με άδειες τσέπες, αλλά γεμάτος αγάπη και φροντίδα. Στην καθημερινότητα δεν έφερε το εγκόλπιο, παρά ένα μικρό σταυρουδάκι κι αυτό μέσα στο δεξιό τσεπάκι του ράσου.

Στα Γιάννενα διέμενε σε ένα λιτό και μικρό διαμέρισμα, δίπλα στο κωδωνοστάσιο της εκκλησίας Αρχιμανδρειό. Είχε ένα μικρό ψυγείο με ελάχιστα τρόφιμα, 6-7 τον αριθμό, για τα οποία μου έδινε χρήματα να του τα προμηθεύω.

Ο άμβωνας γνώρισε έναν φλογερό και γλαφυρό ιεροκήρυκα, ο οποίος συνήρπασε τις ψυχές του εκκλησιάσματος. Ακούραστος καθώς ήταν, δεν περπατούσε αλλά έτρεχε

παντού να δώσει χαρά, βοήθεια, ανακούφιση και να μοιραστεί τον πόνο. Πήγαινε σε σπίτια ανήμπορων και δε δίσταζε να ανασηκώσει τα ράσα του, να πάρει τη σκούπα και καθαρίσει το σπίτι. Φεύγοντας, χωρίς να τον αντιληφθούν, έβαζε χρήματα κάτω από το δίσκο του καφέ.

Διετέλεσε Σχολάρχης του Ιεροδιδασκαλείου μας από 1-7-1973 έως 12-12-1974. Έπνευσε άνεμος αναδημιουργίας μόλις ανέλαβε, ειδικότερα μετά τη δύσκολη προηγούμενη σχολική χρονιά που είχε προηγηθεί. Απεδείχθη σοφή η κίνηση του τότε μητροπολίτη Ιωαννίνων, κυρού Σεραφείμ να τον φέρει στη Βελλά. Βελτίωσε αισθητά το συσσίτιο, επιβλέποντας προσωπικά την κουζίνα. Κάθε Δευτέρα απόγευμα εμφανιζόταν στο προαύλιο με το LAND ROVER και αφού έπαιζε για λίγο ποδόσφαιρο μαζί μας, ανέβαζε στην κουζίνα μια αγκαλιά φύλλα κρούστας, τότε για τυρόπιτα και τότε για λαχανόπιτα, στις λαμαρίνες του ξυλόφουρνου. Και μετά απ' αυτό έπαιζε πινγκ-πονγκ μαζί μας και άλλα επιτραπέζια παιχνίδια. Δεν ήταν μόνο Σχολάρχης αλλά και πατέρας μας.

Ανακαίνισε τα έπιπλα, το υπέροχο θέατρο και τη σκηνή του, τη βιβλιοθήκη, τις έδρες και τις κουρτίνες των αιθουσών διδασκαλίας. Αποφασιστική ήταν η παρέμβασή του, στη ριζική ανακαίνιση του εξοπλισμού της κουζίνας. Και τι άλλο να πρωτοθυμηθούμε - άφησε εποχή το πέρασμά του.

Ενίσχυσε οικονομικά την εκδρομή μας στο 1^ο έτος της Ακαδημίας, στη Μακεδονία και στο 2^ο έτος στην Πελοπόννησο και Κρήτη (12ήμερη). Μάλιστα στη δεύτερη εκδρομή μετά την Πελοπόννησο και πριν φύγουμε για τη Κρήτη, μας περίμενε στην Αθήνα, όπου μας ξενάγησε και το βράδυ μας κανόνισε δείπνο και διανυκτέρευση, σε μονόκλινα δωμάτια στη Μονή Πεντέλης. Την

επομένη μας έκανε περιήγηση στα παράλια της Αττικής, παρέθεσε γεύμα σε ταβέρνα και το απόγευμα, μας πήγε στον Πειραιά και μας ανέβασε στο πλοίο ΚΑΝΤΙΑ. Μου ψιθύρισε τότε, ότι θα ερχόταν στο Ηράκλειο με την πρώτη πρωινή πτήση την Τρίτη ημέρα και με ρώτησε

σε ποιο ξενοδοχείο θα μένουμε. Δεν είπα τίποτε σε κανέναν και εμφανίστηκε στη ρεσεψιόν του ξενοδοχείου στις 7.30 το πρωί, όπου είχα κατεβεί και είχα έτοιμη τη λίστα των αριθμών δωματίων των συσπουδαστών μου. Κάθισε στο τηλεφωνικό κέντρο και με χιουμοριστική διάθεση, όπως πάντα, άρχισε να καλεί τα δωμάτια ένα-ένα,

λέγοντας με αλλαγμένη φωνή «καλημέρα σας, η ώρα είναι 7.30 ξυπνήστε, το πρωινό σας περιμένει».

Κατεβαίνοντας όλοι κάτω αντίκρυζαν έκπληκτοι τον Θεοφιλέστατο. Στη συνέχεια μας πήγε στην Κνωσό, στη μονή της Παναγίας Καλυβιανής στις Μοίρες και καταλήξαμε στο Λιβυκό πέλαγος στην Αγία Γαλήνη, μέσα σε δασώδη περιοχή σε μια ταβέρνα όπου μας παρέθεσε γεύμα. Αργά μας επέστρεψε στο Ηράκλειο, από άλλη διαδρομή και έφυγε με την τελευταία πτήση για την Αθήνα στις 11 το βράδυ. Τον συνοδεύσαμε μέχρι τη σκάλα του αεροπλάνου με τις ευχαριστίες μας. Ήταν 24 Μαΐου 1974.

Επιστρέφοντας στην Αθήνα πάλι μας ξενάγησε, από το πρωί που βγήκαμε στον Πειραιά, ξανά γεύμα και το βράδυ δείπνο και διανυκτέρευση στη μονή Πεντέλης.

Προσωπικά είχα μία στενότερη σχέση με το Θεοφιλέστατο τότε λόγω των εργασιών συντήρησης που μου ανέθετε και έκανα, κυρίως στα γραφεία και στο Δεσποτικό, όπου είχε σκαλιστά έπιπλα τα οποία είχε φέρει από την Ιταλία, ο ιδρυτής της σχολής μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και από Ιωαννίνων Σπυρίδων Βλάχος και έχριζαν συντήρησης. Πώς με εμπιστεύτηκε για αυτές τις εργασίες; Κάτι διέκρινε. Μου έλεγε επί λέξει «*Το βλέπεις αυτό, δεν θα το ξαναδώ έτσι. Ξέρεις εσύ...*». Εκ του αποτελέσματος δικαιώθηκε κι όλο καινούριες εργασίες μού ανέθετε να κάνω, Άλλωστε μου άρεσε και μένα. Δούλεψα αρκετά εκείνη τη χρονιά, αλλά είχα και το ελεύθερο να πηγαίνω στα Γιάννενα. Τον ευγνωμονώ πολύ.

Θα σας αναφέρω και ένα περιστατικό στη σχολή μας, το οποίο δεν γνωρίζετε. Τον Ιούνιο του 1973 όταν τελείωσαν οι εξετάσεις και φύγατε όλοι, εγώ και ο Βασίλης Αγγελίδης, πηγαίναμε τα πρωινά και βοηθούσαμε σε γραφικές εργασίες. Ήταν η τρίτη ή τέταρτη ημέρα των εργασιών, όταν ξαφνικά έφθασε η θλιβερή είδηση. Ο μαθητής της Β΄ τάξης Κ.....ς πνίγηκε στο ποτάμι, σε ένα χωριό της Ντουσκάρας (Λωζιανά ή Σενίκο είναι ορεινά χωριά της Δωδώνης). Τότε ο μακαριστός Χρυσόστομος λέγει : «*Φεύγω τώρα, θέλει κανείς να με ακολουθήσει;*». Όλοι οι καθηγηταί είπαν «Μαζί σας, Θεοφιλέστατε», το ίδιο και εμείς οι δύο. Ξεκινήσαμε λίγο πριν το μεσημέρι με το πουλμανάκι της σχολής Ford Transit και το Land Rover. Η διαδρομή μετά τη Δωδώνη ήταν σε χωματόδρομο, κακοτράχαλο και άρχισε να δυσκολεύει πάρα πολύ, ώσπου το Ford άρχισε να βρίσκει στις μεγάλες εμφυτευμένες πέτρες και σταμάτησε. Με υπόδειξη του Θεοφιλέστατου συνέχισε το Land Rover με τον ίδιο και τους μισούς και επέστρεψε για τους υπόλοιπους. Φθάνοντας στο πολύ μικρό χωριό, που χωρούσε όλο στην αυλή του σπιτιού, ζήσαμε στιγμές αρχαίας τραγωδίας και σαν να γυριζόταν ταινία, όλο το χωριό θρηνούσε και οι γυναίκες μυρολογούσαν. Βγαίνει στον εξώστη του σπιτιού ο Θεοφιλέστατος και τους λέει με τη βροντερή φωνή του: «*Τώρα θα ησυχάσετε, για να ψάλουμε το παιδί και ύστερα θα κλάψουμε όλοι μαζί*». Ο κόσμος υποκλινόταν στο Δεσπότη συνεχώς, κάνοντας το σταυρό του. Κι εκείνος μαζί με δύο καθηγητάς που ήταν και ψάλτες, έψαλαν από τον εξώστη. Ακολούθησαν λόγια παρηγοριάς από τον ίδιο. Οι γονείς του παιδιού ήταν μετανάστες στη Γερμανία και θα έφθαναν το πρωί στο χωριό. Λίγο πριν το σούρουπο μας ζήτησε να φύγουμε με δύο δρομολόγια πάλι και έμεινε εκείνος, να ξενυχτήσει το παιδί, να υποδεχτεί

τους γονείς του, όπως εκείνος γνώριζε και να τελέσει την εξόδιο ακολουθία, αναλαμβάνοντας και όλα τα σχετικά.

Τι να πρωτοθυμηθούμε για το Δεσπότη της καρδιάς μας. Μόλις σκύβαμε να φιλήσουμε το χέρι του, δεν μας άφηνε και χτυπούσε το δικό μας με ένα παλαμάκι. Έτσι πήρα την απόφαση να τον μιμηθώ κι εγώ, στο ρόλο του ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ, στη θεατρική

παράσταση που δώσαμε στο θέατρο της σχολής την 24^η Μαρτίου 1974, παρουσία του Θεοφιλέστατου, των καθηγητών μας, όλων των μαθητών και των αρχών της πόλεως των Ιωαννίνων. Διαδόθηκε η πρόθεσή μου από τις πρόβες που κάναμε και όλοι μου έλεγαν, μη το τολμήσεις θα παρεξηγηθεί. Γνώριζα καλύτερα τον αστεϊσμό του, που ήταν άλλωστε ένα από τα κατ'

εξοχήν ποιμαντικά του όπλα. Όταν ήλθε η στιγμή να μου φιλήσουν το χέρι οι πολεμιστές, μιμήθηκα το παλαμάκι του και διεκόπη η παράσταση από τα γέλια και ο ίδιος ήλθε μπροστά στη σκηνή να με συγχαρεί.

Τελευταία συνάντηση είχα μαζί του στο αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης το 1985 και μάλιστα υπήρξε πολύ φορτισμένη.

Ο χαρακτηρισμός επίσκοπος της αγάπης, δεν είναι δικός μου, αλλά πολλών άλλων Ιεραρχών, όταν τους ζητήθηκε πριν μερικά χρόνια να πουν λίγα λόγια στη μνήμη του.

Ο μακαριστός Νέας Σμύρνης κυρός Χρυσόστομος υπήρξε φλογερός ιεράρχης, αξιοπρεπής Σχολάρχης, αδούλωτος, ενώπιον λαού και αρχών, οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος, πολυεύσπλαχνος και αφιλάργυρος. Κατείχε την τέχνη να κερδίζει την εμπιστοσύνη και να δημιουργεί κλίμα φιλίας και οικειότητας.

Εξελέγη πρώτος Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης στις 22 Μαΐου 1974 και εποίμανε τη Μητρόπολή του μέχρι τις 17 Σεπτεμβρίου 1986, που τον πρόδωσε η καρδιά του λίγες ώρες μετά την επέμβαση ανοιχτής καρδιάς στο Λονδίνο.

Εφήρμοσε την ποιμαντική στην πράξη, συντρέχοντας όπου μάθαινε ότι υπάρχει πόνος. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ και ΠΑΣΧΑ πήγαινε στα κοιμητήρια της Νέας Σμύρνης και έκανε κατάλογο των προσφάτως κοιμηθέντων αδελφών, για να στείλει στη συνέχεια στα σπίτια τους ένα δίσκο με γλυκά, γράφοντας σε μία κάρτα «επειδή πενθείτε και δεν τα φτιάχνετε, γι' αυτό τα στέλνω να τα φάτε στην υγεία σας».

Τέθηκε σε τριήμερο λαϊκό προσκύνημα και η λαοθάλασσα που τον συνόδευσε στην εξόδιο ακολουθία, έψαλε ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ.

Σήμερα εμείς αγαπητοί μου συμμαθητές αντί μνημοσύνου κάνουμε ένα μικρό αφιέρωμα στον κεκοιμημένο μεγάλο ιεράρχη μας, που όμοιό του, εγώ δεν γνώρισα.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΠΡΟΒΛΗΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΟΤΑΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ...

Α Ι Ω Ν Ι Α Α Υ Τ Ο Υ Η Μ Ν Η Μ Η .

Ευχή και προσευχή όλων μας, είναι να έχει εις τους ουρανούς τη μερίδα του μετά των Αγίων.